

**Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thày đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis freres có trữ mà thôi**

« Quan Thông-độc Maspero rằng đều dựng bia ki-niệm thì phải do nơi công chúng xướng xuất mới giúp, nên Tê-hội ngày nay mới khi xướng lại mà mới chực vị đến đây mà kinh giao cái đều nghĩa cử này cho chực vị tân thành.

« Bây giờ cái phận sự của Tê-hội có bấy nhiêu cũng là gần hết. Song trước khi bắt phận sự, chúng tôi cũng xin tờ sơ qua ít lời cho chực vị rõ biết mà « nghĩ luận :

« Bây giờ dựng bia ki-niệm quả là làm một cái đại tích cứu viện cho những người vì quốc vong xu, người Pháp « vậy, người Nam cũng vậy. Nhưng mà chúng ta là người Laogsa ở giữa đàn « chúng Annam mà họ đã hết lòng trung « thành nghĩa khí với ta, thì ta cũng « nên cung kính cái lễ nghĩa phụng giáo « của họ, cũng như họ đã tự cung kính « những đức lễ giáo của chúng ta.

« Vậy nay chực vị phải xét thử coi nên « dựng chung một cái bia ki-niệm cho « hai chương loại, hay là nên định mà « lập một cái Nghĩa-sĩ, từ cho người « Annam. Chực vị đây cũng đều là người « ở Nam-ki đã lâu năm, nên tôi mới dám « nhắc đến cái lễ thờ thử tự chánh trị « của họ, cũng như họ đã tự cung kính « những đức lễ giáo của chúng ta.

« Vậy nay chực vị phải xét thử coi nên « dựng chung một cái bia ki-niệm cho « hai chương loại, hay là nên định mà « lập một cái Nghĩa-sĩ, từ cho người « Annam. Chực vị đây cũng đều là người « ở Nam-ki đã lâu năm, nên tôi mới dám « nhắc đến cái lễ thờ thử tự chánh trị « của họ, cũng như họ đã tự cung kính « những đức lễ giáo của chúng ta.

« Lại còn vì cái vụ lựa một chỗ mà « dựng cái bia ki-niệm, thì chúng tôi « bắt đầu phân phần bắt như, nhưng « xin ai hãy nhớ rằng các vong linh đều « đương háy chờ ta. »

Ông Heloury nói đến đây, rồi còn nói thêm về chuyện lựa người làm đầu bàn hội Phái-viên này thì ông lại tiến cử ông Gage mà xin ai này có danh thì đỡ tay mà công cử.

Hết thấy chực vị hiện diện đều đành chịu như vậy, ông Gage đắc cử làm chánh hội trưởng.

Cử chánh Hội-trưởng rồi, thì ông Lucien Héloruy nhường chủ tọa lại cho ông Gage, ông Gage bèn cảm ơn Hội Bio-chương-liên-hiệp đã xướng xuất tán thành nên đều nghĩa cử này, rồi lại xin cử ông Hội-trưởng « Bio-chương-liên-hiệp làm Phó-hội-trưởng.

Công chúng đều đành cử ông Lucien Héloruy làm Phó-hội-trưởng.

Ông De Lachevrotière làm Từ-hàng.

Ông Arduser làm chánh Thủ-bồn.

Ông Nguyễn-v.-Châu làm phó Thủ-bồn.

Định rằng Ban-hội Phái-viên này chuyên lo dựng bia ki-niệm Đại-pháp cho Trường-sĩ trận vong cùng lo lập Nghĩa-sĩ-từ cho vong linh vì nghĩa Annam.

Về khoản lựa chỗ dựng bia ki-niệm Đại-pháp thì Ban-hội Phái-viên đương quyền tuyên trạch, còn khoản lựa chỗ lập Nghĩa-sĩ-từ Annam thì do nơi các Phái-viên Annam cử định.

Rồi đó người hiện diện trong Ban-hội Phái-viên mới lựa như vậy :

Ông Wintrebret, thay mặt cho Chánh-phủ mà xin dựng bia ki-niệm nơi chỗ

cuối đường Boulevard Norodom, trong vườn thú, nơi con đường xê nưà thong đến sông Thị-nghê.

Ông Bec xin dựng nơi giếng nước cũ, Ông Moreau xin nơi chỗ đất trống trước tòa nhà ông Chủ hàng bạc Hongkong, kế góc đường Boulevard Norodom.

Bà Rose Quaintenne xin « dựng trong « khoản đất trống thì cũ.

Ông Gage xin nơi chỗ nhà trống vắng nhọc củ trong vườn thành-phố.

Ông Dusson xin dựng nơi chỗ trên quyết chiến trong cơn lấy thành Saigon.

Vậy nên mới cử thêm một bàn hội phái viên phụ-tá để dựng bia ki-niệm, rồi làm tờ phúc bẩm cho hội rõ.

- Ban hội phụ-tá ấy lựa như vậy :
- Bà Rose Quaintenne,
 - ông Moreau,
 - « Crosby,
 - « Arduser
 - « Héloruy
 - « Nguyễn-v.-Vịnh, Phái-viên của Chánh-phủ,
- Ông Drabier đại lí các hội dân công cử.

« Jacques Jessula, cựu chiến-sĩ.

Kể đó ông Gage lại xin Hội sẽ chuẩn một phần số tiền quyền liêm mà chuẩn cấp thân quyền những Trường sĩ trận vong mà bây giờ hiện đương khôn khó.

Hội định rằng trước hết phải lo mà dựng bia ki-niệm cho xong, rồi sau như công cuộc hoàn thành mà còn dư lại thì cũng chịu theo ý kiến ông Gage mà giúp vào một cuộc phước thiện.

- Khi ấy mới đặc một Hội phụ-tá nữa để chuyên lo việc tài chánh như vậy :
- Ông Arduser,
 - « Nguyễn-v.-Châu,
 - « Lasseigne,
 - « Jessula,
 - « Richaud,

Định rằng những vì nào mà Hội đã cử định cho phép thầu tiền quyền liêm, thì đều dựng phép thầu mà gom lại trong bốn Hàng-lạc tại Saigon. Còn trong các tỉnh, thì số tiền quyền liêm giao cho các sở kho bạc.

Ông Hội-trưởng Bio-chương-liên-hiệp trình rằng Ban-hội đã quyền liêm dâng một số tiền chừng 21 ngàn quan.

Hội đành giao quyền cho Hội Bio-chương-liên-hiệp lo làm việc này, cuộc dự hi ngày 18 Mars tới đây « cuộc xổ số.

Vừa xong công cuộc thì Hội « pha Quinton hỏi xin cất nghĩa cho « cái Nghĩa-sĩ-từ Annam, bởi vì người dạy rằng nếu như thế lập ra đi mà thờ phượng theo đạo Phật, thì cũng kể Đạo Thiên-chúa không dự vào khoản quyền liêm dâng.

Ông Đốc-phủ Vịnh đáp rằng Nghĩa-sĩ từ Annam là chỉ dùng để dựng máy cái Bia ghi biếm tên họ các đứng vong linh nghĩa sĩ mà thôi, rồi ai đạo nào đều tùy ý mà thờ cúng theo đạo này.

Saigon ngày 9 Mars 1920

Chánh hội-trưởng
Ký tên: Gage

Từ hàng
Ký tên: De Lachevrotière

Cuộc xổ-số dựng Bia ki-niệm

Hôm qua hội Bio-chương-liên-hiệp có tiếp đặng của hãng Denis-frères tặng hào cho cuộc xổ-số dựng Bia ki-niệm :

- 1 thùng champagne Perrier,
- 1 thùng Amer Honoré,
- 1 thùng Grand vin de parcorse,
- 250 gói thuốc « trái đất »,
- 5 hộp cigares Londres.

Ban-hội kính lễ cảm ơn người tặng hào.

Tờ thông tin của hội Bio-chương-liên-hiệp.

**Bia ki-niệm trường sĩ trận vong
Cuộc dạ-hí ngày 18 mars 1920**

Hội Bio-chương-liên-hiệp kính cùng thiên-hạ đặng hay rằng đã dựng phép quản Thông-độc Nam-ki ban cho phép dựng cái chỗ trước sân khấu của quan Toàn-quyền mà bán cho thiên-hạ ngồi, trong ki dạ hí ngày 18 mars tới đây.

Chỗ trước sân khấu ấy có 40 chỗ ngồi, rồi sẽ định ngày đầu giá mà bán.

Ban-hội lại cho hay rằng hôm qua quan Thông-độc lại có gọi cho ông Hội-trưởng Bio-chương-liên-hiệp một số tiền 100 đồng. Ấy là quan lớn Le Gallen sáng lòng giúp vào số thăm cuộc dạ-hí ngày 18 tới đây.

Lời thông tin của hội Bio-chương-liên-hiệp.

**Hùng-thập tự
(La croix Rose)**

Dịp lễ Mi-carême, (nửa mùa chay) bà Malpuech, hội chủ hội Hùng-thập-Tự mở đại yến tại phòng lễ đình Đốc lý thành phố Saigon ngõ thâu lợi để giúp cho đoàn nữ nữ Pháp-quốc cơ hàn vì khởi tử.

Yên định đêm 13 mars 1920, nhằm chiều thứ Bảy, 10 giờ tối thì khai.

Các nhà nơn đức Annam, phứt là nhà có gái, nên đến dự yền ăm chơi làm phước.

Giấy vào cửa, mỗi người, 2400. Bà Malpuech với các cô hội viên đều sáng lòng hậu tiếp các bà các cô Annam ý đức làm cho đến bà con gái Annam ý đức Laogsa có nghĩa thù tạc với nhau, cho quen nhau, biết nhau và hiểu nhau, bỏ nhau lúc cách từ ấy.

Gởi sang Đại-pháp

Kỳ tàu *Amiral Ganteaume* ở Hải-phong sẽ đi ngày 5 Mars, thì Đông-dương yền-tháo công-ty sẽ gởi một chuyến hàng thứ nhất bán cho sở Thương-chính Đại-pháp. Sau này cứ mỗi tháng công gởi song 20.000.000 điều thuốc là ta ít. Nhiều người quen thuộc của hội này tại Pháp, có viết thư nói chuyện rằng nước Pháp cần đến nhiều thuốc-lá lắm. Thế mà nay lại được tin rằng công-ty

Liên trường phúng điệu cải lương

Bay lâu người Annam thường dùng liên đối của China mà đi điệu phúng tuy nhiều sắc huê hờ không đúng kinh, nhưng vì có chất tình thần ái trang nhã trong mấy câu chữ, nên không bỏ được.

Đến nay tiệm bà Harel ở đường Catinaut, mới bán 75 có bán đủ kiểu trang hoa theo cách phương tây, có danh tiếng bấy lâu nay, mà nay lại dùng trang hoa ấy mà phụ thêm chữ nôm hay là chữ quốc-ngữ xem rất đẹp. Bà đã trách khỏi cái họa họa vô lý của kiểu China mà lại giữ đặng mấy hàng chữ thần ái của phong tục nhà Nam ta.

Thầy một sự tán chi « hiệp thời nghi, nên đem « quản kính xin bỏ cáo cho « đồng nơn rõ biết.

Hãng bà Harel lại có cây « đặng một người danh sĩ « viết, các câu hoặc là bán « phúng, hoặc là câu đối « điều « rất hiệp theo tình cảnh « của người.

Vậy xin chực vị ai có muốn mua thì gởi thơ mà nói hết ý từ của mình muốn dùng câu chữ làm sao, thì đến sẽ « đặng như nguyện. Như chực vị có đi chơi Saigon, xin ghé tại nhà bà Harel, môn bán 75 đường Catinaut, mà xem thì tường tất.

Ở đây bôn-quan có ấn hành cái kiểu chữ cho khán-quan rõ thấy. Xung quanh thì bông như trang hoa tây, còn ở giữa thì lại có bốn chữ « Như « tiết thiên cổ ».

CHU VỊ HÚT THUỐC ƠI!

Vị nào muốn hút ông điều hay là thuốc điều cho khỏi bệnh hoạn, thì hãy
 mua thuốc (LE GLOBE) Trái đất mà dùng thì vô hại
 Thuốc này có một mình hãng Denis freres trừ mà thôi

gửi thuốc-lá sang Pháp, thì ta thật là vui lòng. Thuốc-lá ngon thế nào, nay sẽ
 Thương-chính Đại-pháp đã rõ. Xem bên
 ấy mùa nhiều thuốc-lá như thế thì biết.
 Thuốc ấy đem sang đó chắc là ai này
 hoạn nghề nghiệp, Điều đó lại chứng rằng
 Đại-pháp có thể nhờ Đổng-dương chế
 tạo cho có thuốc-lá mà dùng.

Ta thấy công-ty có công sức như
 vậy thì ta cũng vui lòng há dạ. Ở bán-
 xứ, công-ty đã hạ giá thuốc xuống thực
 những công nghệ bán-xứ, vì công-ty này
 công-ty cũng gọi hàng Pháp. Công-ty làm
 như thế, là có ý muốn giúp những người
 làm việc với công-ty, hoặc Tây, hoặc
 Nam, kể có hàng mấy nghìn người. Không
 những công-ty giúp tiền bạc cho các nhà
 trồng thuốc lá, công-ty lại trừ tính cho
 thợ thuyền dân-ông, dân-là làm ở công
 xưởng, hoặc ở trại trồng của công-ty có
 công việc mà kiếm ăn. Công-ty lại giúp
 những công nghệ bán-xứ, vì công-ty lại
 mua ngay ở đây nhiều vật dụng cần dùng
 cho công-ty. Vì vậy ngoài những người
 làm công với công-ty, lại còn gần một
 ngàn người làm lung về việc chế hộp
 để đựng thuốc « Favorite » và thuốc
 « Métropole » là thứ thuốc ở đây ai cũng
 biết, cũng là thuốc lá « Indochinoise » là
 thứ thuốc gửi sang sở Thương-chính
 Đại-pháp.

Giấy bồi cũng giấy thường dùng để gói
 thuốc cũng chế và in ở Đổng-dương cả.

Người bán-xứ cũng đã rõ cái công-đức
 của công-ty làm cho nhiều người, được
 nhờ mà kiếm ăn một cách từ từ. Xem như
 người bán-xứ mỗi ngày lại mua nhiều
 thuốc của công-ty hơn thì biết rõ vậy.
 Vì vậy, ta nên hết sức mà khuyến-kích
 công-ty về sự công-ty của công-ty cũng
 trong đường kỹ-nghệ và đường lý-tài, để
 mở mang thóc sản của thuốc-địa đẹp để ở
 viễn-dông này, và bồi đắp cái danh-giá
 liên-lao của Đại-pháp.

LỜI RAO

Hãng Bonnefoy muốn bán một cái xe
 hơi hiệu Schneider 16 ngựa 4 chỗ ngồi
 còn mới và tốt, hiệu xe này là hiệu của
 Tây; ông nào muốn mua xin đi nơi
 hãng Bonnefoy ở đường d'Ormay, gặp
 gặp vì Monsieur Bonnefoy về tây nghỉ
 cho nên muốn bán gấp.

Tự-do diễn đàn

(Tribune libre)

Thứ-bảy, le 7 Mars 1920.

Xin ông Chủ bút làm ơn, ấn hành
 bài thương tiếc Đức-cha Mossard,
 vào nhật-báo của ông, tôi rất cảm ơn.

Bài thương tiếc

ĐỨC-CHA MOSSARD
 Nghe tin Cha-cá ly trần, rụng rời
 sáng sớm muốn phẫn xót xa!
 Khác nào thương tiếc mẹ cha, hai
 hàng châu lụy nhỏ sa rông rông!
 Càng suy càng lại đau lòng, trí rày
 sắp tới không còn thấy Cha!
 Buồn này biết gỡ sao ra, chạnh
 lòng cất bút nôm na đôi hàng:

Cha Ơi!
 Bởi Cha thương mến nước Nam,
 quyết qua giảng dạy mở đường
 ngày.

Xa rồi, muốn trở ngàn say, là
 lòng non nước chẳng lay lòng vàng.
 Giá từ cha mẹ họ hàng, giá từ
 thân thích xóm làng đình ninh;

Giá từ bầm hũu, đệ huynh, mến
 yêu lia hết cắt mình ra đi;

Quyết liều sanh tử biệt ly, trả công
 ơn Chúa quản gì trời thần.

Xiết bao khổ cực gian truân, ngàn
 ngo giữa đăm người dựng từ bề!

Thấy Cha ai cũng kính vì, lại
 thêm ăn nói oai nghi công bình;

Tôi đâu sắp đặt đàn rành, nhà
 thờ đờn đẹp kính đình trong ngoài;

Đậu cho tốn kém chẳng nài, của
 tiền hằng có hòm mai đủ dùng.

Từ Cha lãnh mào Đức-ông, càng
 thêm lo lắng càng nóng nã nhiều.

Kể đưng điền đất dập đều, người
 thì tiền bạc giàu nghèo càng đóng;

Phòng khi Cha có việc dùng, sẵn
 mà xây dựng kèo lòng mến thương;

Khả khen Cha khéo lo lường, làm
 cho Hội-thành nhiều đường ích to;

Lập hội ông thánh Véro, Dalat,
 Phan-thiết đều nhờ có Cha;

Nhứt trình địa phận xứ ta, nhắc
 sự cho biết kéo mà hay quên.

Tướng Cha còn sống đờn bên, nào
 dè Chúa đã rước lên cõi trời!

Đau lòng con làm Cha ơ, không
 được tống táng đều bởi công lao!

Ơ anh em giáo hữu,

Bây giờ biết liệu làm sao, anh em
 ta tình liệ nào cho mình?

Đám xin ai nấy thuận tình, chung
 cùng tiến bạc dựng hình Đức-Cha,

Có đư gửi nước-Langsa, dựng làm
 mở mà cho Cha nơi đàn,

Tổ lòng con cái tâm tình, nữ nào
 lo lão, làm thình, ngõ ngang.

Nìn thì ra lệ phụ phàng, nói ra thì
 nghẹn thì ngân nào ngui!

Vì công bốn bốn năm trời, hết
 lòng lo lắng cho người nước ta;

Công người lia họ mẹ cha, quê
 hương thân thích چرا nhà đây,

Công Người hai một hăm nay,
 cầm quờn giám-mục xử này xứng
 ngời.

Tiếc thay mặt mũi tốt tươi, người
 đi thơ thời nét người nghiêm trang!

Tiếc thay giọng nói ừ ai, ngọt
 ngào, êm ái điệu dàng thêm trong!

Tiếc thay dáng bực hiền lương,
 ở cùng con cái như đường mẹ cha!

Nghĩ suy nước mắt nhỏ sa, chừng
 nào con dâng thấy Cha ở đời!

Àt là không lẽ tái hồi, còn trông
 sau thấy cõi trời mà thôi!

Sắp minh lạy Chúa Ba-Ngôi, xin
 cho Cha-cá khỏi nỗi luyến hình;

Thắng ngay về chốn thiên-đình,
 thanh nhàn hưởng phúc hiển vinh
 muôn đời.

P.S. — Tôi có ý đặt bài thương tiếc
 Đức-cha Mossard có vận, cho đồng-
 nhi các trường họ, thấy xuôi đẽo đẽ
 nhỏ, mà ngạo đi ngạo lại, nhắc lòng

ngươi lớn lo làm việc phải là đến
 ơn trả nghĩa cho Đấng đã 44 năm
 nay, bỏ quê hương, cha mẹ, anh em,
 bà con thân thuộc, qua ở giữa ta,
 chuyên lo phần rỗi ta, nhắc nhở an
 ủi ta, dùng lời êm ái dịu dàng, mà
 lúc công ta làm lạnh lạnh dữ, hầu
 như sau ta dâng hương phước tiêu
 diêu, rồi coi trường sanh.

Sống giờ Ơi! ta sợ phước là ngân
 nào! ngày mạng chung Người ta
 chẳng dạng hiệp nhau mà tống táng
 Cha rất yêu dấu cho phi tình phi
 nghĩa!

Vậy thì nửa ta phải đua nhau,
 nong công ra sức đến ơn trả nghĩa
 cho Người, thì mới gọi là tôi ngày
 con thảo.

Tôi nay tuổi đã 70 yếu đuối, không
 sức mà gánh vác việc cá thể này.

Cúi xin các đấng có quyền trong
 Nhà-nước, các bộ trùm, bộ câu và
 biện, ra tay giúp mà làm cho nên
 việc; thì chẳng những là mình trả
 thảo đặng cho Đức Cha, lại người
 Langsa ở đây và nơi Đại-pháp, thấy
 ta biết xử nghĩa như vậy, sẽ ngợi
 khen, mà gọi ta là dân có nghĩa.

Xin các ông cao rao trong nhứt
 trình Quốc-ngữ, mà tỏ ý mình ham
 đờn làm việc phải, hồng giục thiện hạ
 đồng ý đồng lòng với mình, ắt hầu
 rồi tại kẻ trên trước ta, thì việc sẽ
 thành mà chớ.

Phận tôi, tôi đưng 100 đồng.

P.F. No.-v. Binh,
 ex-professeur,

Trùm họ Giồng Thủ Bá.

.....
 Khi nào có việc chi hi hã
 muốn đãi đàng quan-khách
 mà chẳng dùng rượu Sâm-
 banh (Champagne) hiệu:
**Tisane Marquis de
 Bergey**
 Thứ vừa
 Thi làm-sao mà cho phi tình
 vui về đặng
 Rượu này có một mình hãng
Denis freres trừ mà thôi.

ĐÈC MỚI TRONG NƯỚC
 (Nouvelles du pays)
GIÀ BẠC VÀ GIÀ LỬA
 Già bạc kho nhà-nước...
 Già lửa, ta 100 kil. chớ tới...
 (Số báo trả lại): 7800 tới 8740

NAM-KY
 (Cochinchine)

Xe hơi, xe hơi, xe hơi.
 Xe hơi càng ngày càng lộng, hai mạng
 người càng ngày càng nhiều, như mới
 đây, xảy ra ba đám rui vì xe hơi, trong
 hai đám hai người bỏ mình, một đám
 nữa một người bị thương tích.
 Đám thứ nhất một người chết hai
 người thương tích: Nguyễn Bửu Chấn
 nhứt rồi, ông Notaire Desrioux và ông

de Mari, rù nhau đi Vũng-tàu hứng gió.
 Lối 4 giờ sáng lên xe hơi, cho ông Des-
 rrioux. Hai ông ngồi sau, chauffeur ngồi
 trước, chạy khỏi Biénhoa, tới cây số 48
 chừng 5 giờ, nhằm lúc đường ngay,
 chauffeur mở máy cho chạy hết chữ. Khi
 gần tới cây số 49 xảy gặp 2 cái xe bò
 đi qua phía hữu, dựa lên đường. Xe hơi cứ
 việc chạy mau, qua vira ngang mặt một
 cái xe bò, thỉnh linh một con bò sợ dấy
 dít ra đường, xe hơi đụng nhằm rất
 mạnh, quanh qua phía hữu chạy luôn về
 buồi. Ông de Mari ngồi bên tả bị quạn
 ra giữa đường, ông Desrioux và chauffeur
 cứ xông mương lạt còn bị xe hơi
 lật xuống đó mà chặn hai người nữa.
 Phải chỉ lúc đó có ai xeo xe hơi lên thì
 khỏi chết mà may chớ xe bò chạy mất
 hết, làm cho ông Desrioux rên siết một
 cách rất thảm mà không ai cứu. Chờng
 có người cứu thì ông đã nhích thờ, còn
 lên chauffeur với ông de Mari tưng
 thương đến đờn đặng không đặng.

Đám thứ nhì xảy ra tại làng Bình-
 Phước, tỉnh Giadinh. Một cái xe hơi số
 1029-C ở Phurc-Long chạy về Saigon,
 chạy đường số 13, hôm 5 Mars, lối 3
 giờ rưỡi tối. Chạy khỏi cây số 3
 chừng 200 thước, cán nhâm tên Hồ-Vân-
 Lung, 14 tuổi, tẻ nhào máu ra lai láng.
 Cán rồi mà trên xe còn chạy, máy người
 ngồi trên xe (hai người Tây, một người
 Annam) bỏ không hay, cứ 4 người đi
 đường bên lề xe mới đó trên xe rơi sao
 không lượm. Chừng một ngừng xe,
 xuốngquet hợp quet coi thầy người bị
 cán trọng thương bèn đờ lên xe chở về
 nhà thương (Giadinh), qua ngày 7 Mars
 tên Lung chết.

Một đám nữa xảy ra hôm 7 Mars, lối
 gần 7 giờ mai, trước nhà thờ nhà nước,
 xe hơi số 1249 đụng nhằm ông già Tống-
 quan-Ty, 89 tuổi, nhà ở sau chợ Bình-
 hòa-xã (Giadinh). Ông già tẻ nhào làn
 mình mây trắng tựa hoa tuyết. Đặc lại nhà
 thuốc thì bó rít xong ông già lĩnh 3000
 của chủ xe rồi về nhà, không kêu nài.
 Ấy là may mắn có động đến người,
 còn nhiều đám nữa cũng là xe hơi hoặc
 dụng xe kéo, xe kiền, xe máy, vãn vãn,
 lại đụng tới cột đèn, cột giây thép, mới
 ngày mới có mà biết họg hai đèn người
 nên không kể.

Tại sao vậy? Tại mấy tên chauffeurs,
 nhẩy lên cầm bánh gọi mình sang giới,
 mở máy cho chạy thình thình, người vịch
 đóc có thể chết. Nhưng tại không phải
 giới mà giới là đường cong bầy ra xe
 hơi của chủ mình học số thì chẳng may

PHẢI SỢ THUỐC
« Nam-Hồng-Tê » giá
 Nếu muốn khỏi bệnh nhâm thuốc
 « Nam-Hồng-Tê » thì xin viết
 thư mà
 Madame HIBN, chez M. J. TARN
 Ecole des Mécaniciens.
 SAIGON.
 Hay là đến nhà môn bài 68 đường
 Đổ-hửu-Vi prolongée ngã đi ra Chợ-
 mới Saigon, đường Đổ-hửu-Vi là
 đường đi ngang trước Ecole des Mé-
 caniciens (tức kêu là Trường-máy).

ngày rồi mở máy cho nó chạy mà giới mỗi gì? Còn xe có chạy mau là nhờ người bầy máy móc ra, chứ phải nhờ người chấu phu đâu? Chấu phu có giới là phải cạo thận, tránh cho khỏi rùi ro mới là giới, chứ giới gì cứ lo chạy cho mau rồi quên bóp kèn, quên tránh, hoặc trốn chạy mau quá tránh không kịp hại người ta rồi bị bắt giải Tòa, ở tù, bị lấy bằng cấp lại, có chi gọi rằng giới.

Còn máy ông có tiền sắm xe-hơi, ngồi trên xe cũng phải kềm chấu phu đứng cho nó chạy mau quá độ mới phải, lẽ nào ngồi nệm êm, đi mau khoái ới mà quên người đi bộ? Hề mũi đại lái chịu đòn, có xảy ra sự rùi ro, chấu phu ở tù thì máy ông cũng phải thường nhờn màng. Dầu mình có tiền nhiều, thường nhờn

màng bao nhiêu cũng không thấm, thì cũng phải lấy mạng người làm trọng.

Bồn-báo thay mặt cho nhơn dân mà xin cùng máy ông Hội-dồng Annam, hiệp cùng máy ông Hội-dồng Tây xin với quan trên lập luật cho gắt mà trị tội mấy tên chấu phu ham cho xe chạy mau làm cho mỗi người đi đường phải lo sợ từ hồi, chẳng biết bây giờ mình còn đây mà lát nữa có bị xe-hơi cán chết hay không. Như vậy là làm thiệt hại cho nhơn dân lắm lắm, có rùi chết ròi thường nhờn màng cho máy cũng không sống lại được, thà là tránh khỏi thì hay hơn mà muốn tránh khỏi thì có một thể mà thôi: là phạt rất nặng có máy tiền chấu phu, số 5, vì mình mà anh sự rùi ro, đừng làm gương cho người khác.

Văn Uyên

(Variété littéraire)

Lâu nay chư khán quan đọc thơ phú ngâm vịnh quốc âm đã thường sôi, vậy hồn báo từ đây về sau sẽ ấn hành mỗi tuần một ít bài văn chương Langsa có giá trị ra quốc ập cho các bạn tư văn thi nghiệm mà giải muộn.

Nay bồn báo đem vào một bài thì của ông La Fontaine — Chư khán quan cũng đã đoán biết La Fontaine là thi ông Langsa đời thứ mười bảy (sống từ năm 1621 đến 1695). Lúc ấy trong nước Langsa, quyền bầy còn trọn nơi tay vua, hàng tư văn cũng các nhà soạn báo cũng có quyền tự do mà biến bác những đầu đề của vua cũng các viên ngoại hay là các đứng danh khí như đời chúng này vậy. Ấy vậy ông La Fontaine thường hay trao lời cho thú mà chỉ về những tánh tốt tại hư trong đời của mình. Các bài thì của Ngài đều là văn chương mẫu mực, khéo đạt để ngồi thử trong loài cầm thú, mà là thiết trướng các cảnh tình. Văn thì của La Fontaine con nít đọc lấy làm vui mà kẻ lớn cùng người tuổi tác suy nghiệm cũng là thú lắm.

Conseil tenu par les rats

Un chat, nommé Rodilardus, Faisait de rats telle déconiture. Que l'on n'en voyait presque plus, Tant il en avait mis dedans la sépulture. Le peu qu'il en restait, n'osant quitter son trou, Ne trouvait à manger que le quart de son sôl; Et Rodilard passait, chez la génit misérable; Non pour un chat, mais pour un diable.

Or, un jour qu'au haut et loin Le galant alla chercher femme, Pendant son sabbat qu'il fit avec sa dame, Le demeurant des rats tint chapitre en un coin. Sur la nécessité présente.

Dès l'abord, leur doyen, personne fort prudente, Opina qu'il fallait, et plus tôt que plus tard, Attacher un grelot au cou de Rodilard; Qu'ainsi, quand il irait en guerre, De sa marche avertis, ils s'enfuiraient sous terre. Qu'il n'y savait que ce moyen.

Chacun fut de l'avis de M: le doyen: Chose ne leur parut à tous plus salutaire. La difficulté fut d'attacher le grelot. L'un dit: Je n'y va point, je ne suis pas si sot; L'autre: Je ne saurais. Si bien que sans rien faire. On se quitta. J'ai maints chapitres vus, Qui pour néant se sont ainsi tenus; Chapitres, non de rats, mais chapitres de moines, Voire chapitres de chanoines. Ne faut-il que délibérer? La cour en conseillers foisonne: Est-il besoin d'écouter? L'on ne rencontre plus personne. La Fontaine.

Chuồn nhóm hội-dồng

Con mèo no tên là Gặm-mỡ
Phá chuột thói võ lờ tan-tành.

Chồn ròi chẳng biết mấy anh
Lâm người gán thây vãng tanh giống nòi.

Còn số lại hiêm-hoi vài cụ
Chẳng dám ra cho dù ngoài hang

Thành ra ăn uống thà thường
Bụng no may dặng vừa chừm góc tư.

Chuồn chệt dỏi ngẩ-ngờ ngẩ-ngườ
Thầy mèo này thì ngờ là tinh.

Ngày kia tinh lại kiem tinh,
Càng nhau trên gác rập rình gió mưa.

Bảy chuột sót mới thừa dịp đó.
Hội cùng nhau trong số góc nhà.

Việc cần chẳng thể bỏ qua,
Tinh sao cho kịp họa là có may.

Ông hội-trưởng là tay tri-thức
Trước hết ngài lập-tức mở lời:

Chẳng nên tri-huân nay mới,
Phải đem lục-lạc tra nơi có mèo.

Có chước ấy làm theo khá dặng,
Vi mèo đi ròi-ràng tiếng vang

Mình hãy chun rạo xuống hang;
Trường rặng chỉ có một phang đó mà.

Ai cũng chịu ộp, ta rằng phải;
Những chước này, chầy cái nào qua.

Bây giờ lục-lạc ai tra,
Bàn quả khoán ấy, thiệt là rạ ơ.

Ông thì nói: Thằng này không dể,
Chẳng có thêm đi lại độ.

Ông rằng: biết cọt làm sao,
Ông vậy, ông khác, ông nào cũng lờ.

Té ra hội ròi ròi thầy bái;
Chẳng có phân có giải một dều.

Ở đời làm cuộc trở trêu,
Một phen hội-chuồn, bao nhiêu họa người.

Muôn bàn luận, đừng lời mà nói,
Chẳng thiếu gì, ông giới thầy hay.

Muôn làm công việc ra ngay,
Ngó quanh nam bắc đồng tây vắng người.

NGUYỄN-NGỌC-ÂN dịch.

Máu ghen đâu có lạ đời

Gần một bên huyện lỵ kia, có một chàng trẻ độ hơn tư tuần, râu mặt ẻo quăn cũng chính-chiến, cũng đã từng ông nó cậu kia, vào nam ra bắc, xưa nay chàng kinh dinh về được danh lợi cũng đã mỗi rồi, cho nên nay được về an nghỉ nơi

quê quán, lại xoay qua nghề thương-mãi. Tánh tính chàng đều khá cả, duy chỉ có cái máu ghen rất nên la lùng, tưởng trên thế gian này có một: Chàng ghen với cả trong thiên-hạ, ghen cả đến cỏ cây, sông núi; kể cái ghen chàng thì không thể kể hết. Nguyễn là chàng từ khi xoay nghề thương-mãi thì có kiếm được một

có hầu, xuân xanh mới ngoại vài tuần, nhan sắc cũng tầm thường, nét na cũng khá kể được một người đàn bà chính đĩnh. Rứa mà chàng từ khi trao duyên với cô hầu, thì những lo về ghen mà bỏ ăn bỏ ngủ. Đã vậy mà chàng lại lập ra cái quán để cho cô hầu ngồi buôn bán. Bởi vậy cho nên cái lòng ghen của chàng ngày đêm lại càng nghiêm nhặt lắm: cả ngày về cô hầu ra quán, thì chàng đi sắm sẵn một lỗ lũng lấm phên ở trong nhà trong để nằm co mà rình, như một con mèo rất to nằm rình chuột vậy.

Hễ ai đến mua gì mà đứng lâu một tí, thì chàng đã ngờ rằng e có một chi để quyến rũ hầu ta, cho nên chàng đã nhiều phen làm mất thế diện đến cả những bạn hàng. Chàng không dám rời cô hầu ra trong một lúc nào cả, nếu có việc gì bất đắc dĩ phải đi, thì ra dặng - độ giới-gắm cho cả một nhà hàng xóm rùi mới đi. Đến khi về hễ thấy chút gì khác ý, thì rầy rà mải-mải. — Thời từ đũa ở cho chi kệ đi giữa đường là chàng đều để phồng đến cả.

Một bữa cô hầu đi uống nước, chàng để cô đi hơi xa xa, chưa kịp biết mà búi cây ấy lay động như tưởng có người ngồi trong. Chàng ta rất nghi, bèn quyết đoán ngay là e có đũa nào đấy! Chờ vợ mình ngồi nơi vắng-về để trò chuyện chi chẳng? bèn chạy xóc lại tước vào búi cây chụp vừa đập ào ào trong bụi, làm cho cô hầu không biết là gì, thất kinh chạy về rứa mà về nhà lại còn tra vấn rằng: « làm rằng mà tao thấy cái búi lung-lay...? thời thì, đã có thằng Mớ đó rồi...? Chết rồi!... »

Một hôm có hầu đi đâu đó không biết, chàng ta cũng chạy theo sau

vì đường đi đông người, chàng sợ có hầu đi xa khuất nẻo, không biết vào nhà ai, cho nên hai mắt chàng cứ để theo cô hầu còn hai chừa thì e có kẻ thì ra chạy sỏn-sắc thế nào, cả một đôi đồng gánh nước mướm của mù kia đã để một bên đường, mà chàng thọc cả chun vào rùi cứ na mà chạy — đến nỗi đổ mắm rước, ớt ra cả đường bê ghè phải dền.

Một hôm nữa, cô hầu ra ga để đi xe lửa lên Huế. — Chàng ta cũng chạy theo, nhưng lại sợ có hầu thấy cho nên phải chun vào trong góc, chỉ thò ra có hai con mắt với bộ râu, có ý để dòm có hầu có chuyện vớ hoặc trộm liếc chi ai không? Chàng may lại gặp những người làm việc trong ga tưởng là thảng điện hoặc là ác-cáp, nên bị đuổi ra xấu hổ.

Lại một hôm nữa, nhơn có một thảng điếc đến quán mua gì không biết. Là gì người điếc hoặc câm thì thường miệng hay cười-eroi. Chàng ta ở trong đẽ ngay là thảng no đến chìm chuột gì, bèn chạy ra hỏi ngay rằng: « mi cười chi, liếc chi? mi ve vợ ta phải không??? » Rùi tiếp cho hai bat-lai. Cháu ời! Cơ khổ! thảng điếc không hiểu gì cả, tưởng mình đã làm lỗi gì bèn lui thủ đi ra.

Thời! nói việc ghen chàng thì sáng đêm chưa hết, hãy nói sơ chừng ấy mà nghe.

Nay lại mới bỏ về đó hai ba thấy trợ còn thanh niên cả, lại có các cậu các thầy về làm luôn luôn. Chưa biết chàng sẽ lập cách để phòng thế nào cho thoả.

E phải đến đóng một cái thùng làm bốn khóa đồng khóa chặc lại là xong việc. Nếu con nghi có lẽ một nửa, thì đóng một cái thùng cho rộng, cả chàng liền thiếp cùng nó năm, rồi đào một lỗ mà trui mai táng lấy cho trọn chữ bách niên dai lão.

AI-TÌN

Ngày hôm qua Bồn-quán mới dặng tin buồn rằng lịnh-lang của ông Phú Trần-vân-Sóm tuổi hãy anh hải, trạt chừng 6-7 tuổi, mà vợ đã lìa trần tục. Mất tại nhà thương Chợ-rẫy, đúng 5 giờ chiều ngày hôm qua 10 Mars 1920 an táng tại Nghĩa-hóa Langsa hạt Chợ-Lớn. Tuy cậu hãy đồng niên, nhưng thân bằng cô hầu ai cũng trọng tình ông Chủ-

NAM-HUNG-VIÊN

TIỆM TIỀN LẬU ANNAM
237 Rue d'Espagne Saigon

Kính trình

Tò cùng quí-ông, quí-thầy và chư quan-tri đặng hay: Nay tôi mới mở một tiệm bán cơm Annam để tiếp đãi quí-ông, quí-thầy, và chư quan-tri. Nam-Hung-Viên ở môn bài số 237 Đường d'Espagne Saigon. Trong tiệm tôi dọn cách sạch sẽ, quí-khách ba bữa, thì cũng có đồ ăn ba hạng; những món ăn có để giá-tiền sẵn; trọn một đĩa hay là nửa đĩa, có biên giá tiền để sẵn, sớm mai từ 6 giờ đến 8 giờ có bán cháo điểm tằm, và cả tiêu; từ 8 giờ đến 10 giờ tôi bán cơm, và bán mỳ. Những món ăn thường dùng, cũng như tiệm tiền lâu của khách-trẻ; lấy như vậy nào muốn làm tiệc, hoặc ở tại tiệm hay là đem về nhà riêng của quí-ông, quí-thầy, thì tôi cũng sẵn sàng, 2 bữa, thì tiệm tôi sẽ làm cho vừa lòng quí-vị, và như quí-ông, quí-thầy, quí-cậu, quí-chàng tháng tại tiệm, thì tiệm tôi cũng tính giá nhe.

Xin quí-ông, quí-thầy, quí-cậu, cùng chư quan-tri tưởng chữ đồng-bang, xin đời gót đến tiệm tôi dùng một khi, nếu có đũa chi sơ sót, xin dạy báo chi dùm, tôi hết lòng cảm ơn lắm lắm.

Nay kính thỉnh,
Chủ Tiệm,
NAM-HUNG-VIÊN
CAO-SON-BINH điit J. SÁO.

chàng ser
hông biết
nất chàng
chưn thì
c thể nào,
rớc mằm
a đường,
o rồi cứ
mầm rướn,
ga để
ta cũng
c hĩa
nùn vào
hĩa con
đề dóm
hệc trong
c là ần-
b. m có một
gì không
cảm thì
ai. Chàng
ho đến
hỏi ngày
chỉ? mi
Rồi tiếp
Cờ khố l
đ, tướng
i thúi đi

chàng thì
nói so

ba thầy
l có các
ôn. Chừ
hông thể

cái thùng
chắc lại
nghe có l
thùng cho
p cùng v
mai táng
n dài lã.

quán mới
-lang của
bì hĩa anh
à vôi đã
à thường
ngày hôm
tại Nghĩ-
Tuy câu
bằng cổ
ong Chũ-

N

một tiệm
rừng ở Es-
g có đồ
ra đĩa, có
m, và củ
ng dùng,
hệ ở tại
m tiệm thì

-bang, xin
chỉ dùm,

VIÊN
J. SÁU.

quận Cần-giộc nên đến đưa đám rất
đông.
Bồn-quán kinh xin phần ưu cùng
Quan phủ và qui-quyển.
L. T. T. V.

Rao đấu giá
(Avis d'adjudication)

Mytho
Chỗ và ngày giờ mở cuộc đấu lãnh:
Tại tòa Bô Mytho, ngày 29 mars 1920,
9 giờ ban mai.

Công việc lãnh:
Cất chợ làng Thanh-sơn, tổng Lợi-
trinh (Cailly-Mytho).

Giá phòng 3077\$45
Thế chưa tạm 90 00
Quyết 445\$ 00

Chỗ để bồn-ước điều lệ cho coi:
Tòa Bô Mytho hoặc phòng nhất dinh
Thương-thơ Saigon (3e section).

Soctrang
Chỗ và ngày giờ mở cuộc đấu lãnh:
Tòa Bô Soctrang ngày 30 mars 1920,
9 giờ ban mai.

Công việc lãnh chừ:
Chịu sởi đá và cát Châu-độc về năm
1920.

Giá phòng 27.000\$00
Thế chưa tạm 450 00
Quyết 900 00

Chỗ để bồn-ước điều lệ cho coi:
Tòa Bô Soctrang và phòng nhất dinh
Thương-thơ Saigon (3e Section).

Tạo-Tác Saigon
Chỗ và ngày giờ đấu lãnh.
Phòng quan Chánh Bắc-vật số 140-142
Saigon ngày 1er Avril 1920, 10 giờ.

Công việc lãnh:
Lãnh cất dựa đàng mé sông khánh-hội
một cái nhà để cho chức việc coi làm
Port de Commerce ở.

Thế chưa tạm 110\$00.
Quyết 7001.00.

Chỗ để bồn-ước điều lệ cho coi.

Tôi chỉ dùng có một thứ
giấy NIL mà thôi giấy này
là thứ giấy rất thuốc diều.

Thật nhất của một mình hãng
Denis Frères đại lý khắp cả
Đông-dương.

Phòng việc quan Bắc-vật quản công-
việc Port de Commerce Saigon.

Phản quan Báo
Partie officielle
1er Mars 1920

Ông Rothamel Lương-vy hạng ba, về
nghỉ mới qua và từng chánh tại Nam-ki,
đang đòi tiền Thudaumot mà Quán-độc
v-vụ thế chỗ ông Devy, Lương-vy hạng
ba, đòi đi chỗ khác.

4 Mars 1920.
Ông Entrope (Eugène-Henri-Roger),
Tham-biên hạng ba, bèn Đại-pháp mới
qua và lưu nhiệm tại Nam-ki đặc chỉ sai
đi lãnh quyền Quán-độc tỉnh Bac-liêu thế
chống ông Esquivillon, Tham-biên hạng tư,
đòi đi nơi khác.

Ông Esquivillon (Maurice Philippe)
Tham-biên hạng tư, quyền lãnh tỉnh Bac-
liêu, đặc chỉ đòi qua lãnh quyền quán-
độc tỉnh Chaudoc thế cho ông Hubert
Delisle, Tham-biên hạng ba, gán về nghỉ.

Bà Sương-phụ Charlin, tên chưa gán
giá là Jeanne Laurette, đang lãnh chức
Nữ-điều-đường tạm thời, lương mỗi
ngày 3\$35 đã vào phục dịch trong binh
viện đàn-bà tại nhà thương Chánh Sa-
igon, thế cho bà Cazenave, Nữ-điều-
đường mới xin nghỉ, nội trong khi bà
Cazenave vắng mặt.

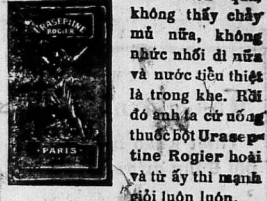
**Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ**
Là một thứ giải khát ngon
thượng hạng
Của một mình hãng Denis freres
có trữ mà thôi.

Thuốc bột « URASEPTINE ROGIER »

Các chứng bệnh nơi đường tiêu
tiện thường bị đau lâu ngày và trị
chợ mạnh thật là rất khó. Khi nào
câu mà có chảy mủ ra, thì trong
các tan phụ mà bị trước hết là nơi
chỗ thần kinh đường tiêu tiện. Điều
cần như là chẳng những trị cho
lành bệnh, mà lại còn phải phòng
bệnh cho khỏi thâm nhiễm vào trong
thần thể, vào nơi học đại, vào trí
cung, vào huyết mạch. Như vậy rồi
thời lại sanh ra các chứng bệnh rất
nguy hiểm, như những là đại lậu,
tiểu tiện ra huyết, bị đại, đần bả
thì đau bụng. Các chứng ấy là chứng
lành cho mình ốm o xò bại mà có
khi lại phải đến chết. May lại có
một ông thầy bào chế nhưi hạng ở
thị trấn ở Paris, qui hiệu là H.
Rogier, đã kiếm được một thứ
thuốc đại danh là « URASEPTINE
Rogier », nhờ bởi thuốc ấy mà chur
vị sự khắp trong toàn cầu đã tri
mạnh không biết bao nhiêu là người
lành phải chứng bệnh ấy. Thứ thuốc
bởi này ngọt ngào dễ uống lắm.

vàng pha trộn vào nước tiêu hoà.
Chỗ mạch đại bị hư nhiều chứng, đi
tiểu ra bầy bả, nước tiểu chảy ra
rất khó, chảy ra từng giọt, mỗi lần
đi lấy làm đau đớn lắm và cứ lo sợ
ràng rồi đây sẽ bị đi đường tiêu
tiện. Đau như vậy chẳng biết làm
sao, mới khi sự uống mỗi ngày hai
muôm nhỏ thuốc bột URASEPTINE
Rogier, qua đến ngày sau, đi tiểu
đã thấy khá. Rồi do cứ mỗi ngày
mỗi thêm, uống cho đến một ngày,
8 muôm và xét rõ biết đi tiểu thấy
bớt nhiều quá,
không thấy chảy
mủ nữa, không
nhức nhối đi nữa
và nước tiểu thật
là trong khe. Rồi
đó anh ta cứ uống
thuốc bột URASEPTINE
Rogier hoai
và từ ấy thì người
gỏi luôn luôn.

Thuốc này có bán tại tiệm thuốc
ông SOLIRENE ở Saigon, và tiệm
thuốc Pháp-á ông HELARY, tại Chợ
lớn cũng khắp trong hết thảy các
tiệm thuốc tốt đều có bán.

Có thứ rượu mạnh Lang-
sá và các nước. — Rượu đặc và
các thứ rượu ngon. — Các thứ dầu và
sapon thơm. — Các thứ da đon ống
và đon bà. — Các thứ hộp da lớn
nhỏ. — Các thứ đồ vải và đồ mới lạ
Paris gửi lại vân, vân.

**IMPORTATION COMMISSION
Entrepot de Cholom**
71 rue Tông-dộc-Phuong

Hãng trữ Hàng Hóa
Paul-HIẾU Cholom.

Các thứ vải. — Đồ gia vị Lang-
sá và các nước. — Rượu đặc và
các thứ rượu ngon. — Các thứ dầu và
sapon thơm. — Các thứ da đon ống
và đon bà. — Các thứ hộp da lớn
nhỏ. — Các thứ đồ vải và đồ mới lạ
Paris gửi lại vân, vân.

Hãng tôi cũng chừ ra công mà
mua các thứ hàng hóa làm nên
phương Tây và các xứ la theo vị chur
vị đây.

Giấy thép đề tấc: Paulhieu-Cholom
Giấy thép nói: 667.

Le Directeur
Paul Hiếu
Officier d'Artillerie Coloniale démissionné
Croix de Guerre

một mình hãng
Denis-frères
đại-lý cả Đông
dương thứ hộp
quẹt này.

Hộp quẹt này khắp nơi đang phép bán là một su nhỏ một hộp mà thôi.

N^o (9) FEUILLETON DU 12 MARS 1920

**ROMAN
OAN KIA THEO MÃI**
BA MƯƠI HAI ĐỀM
HỒ-CÁNH-TIÊN tự thuật

Đềm thứ hai (tiếp theo)

« Hồi thăm giờ, người nói mới điếm
ba, tôi thăm nghĩ còn trong lúc canh
khuya, ra ga e bắt tiện. Mà nếu chàng ra
ga thời đi đâu? Không lý xách gói đi
ngồi đàng hoàng cho tới sáng. Không đi
ngồi đàng chỗ vào nhà ai? Quen với
ai mà vào. Tôi vội, khi bước vào nhà người
tôi lại một quán cơm khuya, giá mặt
khách, ngồi uống trà cảm chừng cho
qua giờ khế. Tên kéo-xe đem tôi lại
một cái quán nhỏ, cứ dợ gác đàng La-
grandière Tongkhou, xe vừa đi xuống,
đã nghe chiêng-xào, mùi bay thơm ngát.
« Lê-qui-hữu ói, bụng đói xẹp-xe có đôi
ba ngày, bắt đặng mùi thơm nức mũi,
tự nhiên biết thêm, sức ước ăn hết nói
hết rồi. Bởi vậy, khi bước vào nhà người
xướng ghê, tôi liền kêu quân báo chiếm
một đĩa ó-mo-lết hai miếng có-tơ-lết,
mức một đĩa ra-gu, dợn dờ ngọt bán
bánh rượu có dừ. Dợn xong, tôi mới vài

hồn cha mẹ và cậu mợ tôi đạm bạc cùng
tôi một ly rượu lại, chứng cho con thảo
lòng thành, vài lời đời mắt tôi đượm
nuần, lòng thêm đau đớn, làm cho
bụng đói hóa no, hế (thèm mảy). Chừ
quán liết thầy, mới gĩa dừ cho tôi mà
đón-lần tám sự. Biết ý, tôi bèn ngồi nói
cho chủ quán hết nghĩ, rằng quán nhỏ
bị-bùn, khói quá ngồi ăn sao đặng. Vì
rồi, lấy khăn lau giọt, rồi cầm khăn
ăn; Thăm thay, đàng tự bòn-bôn, chưa
đường như giảm. Tôi buồn nĩa xuống,
ngồi ngẩn-ngờ một hồi rồi bảo đem cho
một tách trà uống cảm chừng mà đợ.
Đợ thật quá lâu! Lâu ước bằng năm
bảy giờ đồng hồ, uống nước đã tưng
bụng. Ra vào ngồi đứng, mới đợ ra
thoạt nghe tiếng chuông nhà thờ, mới
biết đợng năm giờ sáng. Tôi buồn tình
tính tình, trả rồi ra kêu xe xuống ga xe-
l-ra. Tôi nơi thấy ga không, tôi sợ oan,
tưởng mình tới trễ. Đứng ngó bờ v,
chợt thấy tên cu-li quét nhà-g, tôi mới
hỏi thăm, người nói: « Xe chưa trở
đầu chạy đi đâu phòng vôi. Đứng sáu giờ
xe mới chạy lộn mà! » Tôi rất mắng,
xách gói lại ngồi dựa ghế xanh mà đợ.
Tôi nằm giờ rười, mới thấy bộ hành,
lần-lần bước đến. Tôi mua giày rồi xách
đồ lên xe, kim một góc riêng, ngồi nghỉ

những đầu, chàng vị tới kẻ qua người
lại.
« Sáu giờ xe chạy, qui-hữu biết đàng
bây chực đạm ngân, tôi ngồi chờ chẳng
hử mới, nói đầu đến biết báo mà kẻ
xiết! Hết ga này tới ga kia, tôi cũng
chẳng hề bước ra xem, mặc kệ xuống
lên chẳng đoái kẻ ra người bấu. Lúc
xe chạy gần tới Tả-áo, trời âm-
vội mưa, bòn hướng đều vân-v,
tôi thắm gặp cái cảnh buồn như vậy,
tìm đường dao cắt. Tôi ngồi thắm
tìm hóa-công sao khéo? Bả khuấy, tôi
chợt đến thế, lại còn gởi về cảnh sáu
bảy theo mà trêu chọc ta, ta, ta, ta, ta
gửi đi thiệt da Hóa-nhi! Phải mà tay
vội tôi, ta cũng kéo vầy mi cho đã
giận! »
« Trách rồi, tôi sực nhớ bài thơ
xuân-ữ của một vị Tài-nhan trong
cung vua Tự-Đức, có câu:
« Hành lộ bất tri phong tuê lạc,
« Nê ninh không tự thân gian lao. »
Người đi đàng chẳng biết mắng cho
mưa mắng, chỉ biết trách bùng làm thôi.
« Tôi vàng đứng dậy, gởi gói đồ cho
một bà-lão ngồi gần, rồi bước ra ngoài
đứng xem, mênh mông ruộng đất, cỏ
này đang cây, thá-ví nghe in-ôi, tốp họ
đang cây, hò-hát tiếng vang-rán, thây

như vậy càng chạnh nỗi song thân, từ
đấy, cha bỏ nghiệp nông tang, mẹ hết
táo-tân ngày tháng. »
« Nói tôi đấy, người ngồi đó ngọc như
chàng, gút đầu xuống gối. Tôi thấy vậy
động niệm, cảm lòng thương đau, cũng
rưng-rưng nước mắt, tôi người; ngồi
như vậy rồi người làm nhưi đồng-hố,
mà người làm còn người lại, chưa
hở mắt ra. »
« Một đồng-hố đưa đến, cây tạt ánh đèn
đội-ran, thì kinh đã quá hai, tôi mới
thừa bả díp, bức giùm cái đoạn sáu cho
người còn đang giấc-gi. « Hồ-dại-nhơn,
bây giờ đây canh đã quá khuya, vậy xin
liê-dại-nhơn hãy ngồi giọt phiền, yem-
luy lui chơn về nghỉ. Tôi mới chăng ta
sẽ tái hội. »
« Nói rồi tôi cảm lấy tay người mà đặc
lặng thinh, như hai cái xe cùng
nhau. »
Sau sẽ tiếp theo.
L. H. MƯƠ.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này đẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỐI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRENE, nhưt hạng bao-chê sr, kê nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chir quân-tử có cần dùng thuốc, tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. **Đuôn ĐƯỢC-TÍNH LƯỢC-BIÊN** đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

TIỆM
Họa-chơn-dung
Thiết khéo hạng nhưt nội Đông-dương.
HO-VĂN-LANG.
53 rue d'Espagne Saigon.

TRỊ BỆNH YEU PHẠP
(KAWANO'S CHOCOLATE)

Cher et tendre, cho lương nhô có một thứ rượu mà đáng trọng là của cha nó, hoặc cũng vậy. Nó không đáng tiền, chỉ là một trò đùa của nhân gian. Rượu thiên nhiên không có lợi ích hơn các thứ rượu nhân gian.

Chỉ có cho trẻ nhỏ làm thì mới đáng tiền, các anh chị, các em nó cũng vậy.

Ở tiệm thuốc này hàng này

Một thứ thuốc là nên hút

Người Nam-Việt cứ phàn nàn rằng bác đồng thiếu không đủ dùng, cũng là tràn ra ngoại-quốc. Sao không biết rằng ậy tại mình cứ đi mua thuốc là của nước Trung-hoa, của xứ Algérie cùng những nơi khác, mà gây nên cái hiện-tượng ấy?

Vậy chỉ nên mua thuốc là của ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TY, vì những thuốc ậy trồng ở đây theo những phương-pháp thích-hợp, chế ở đây theo những cách-thức đặc-biệt, khiến cho thuốc là ậy là thứ thuốc ngon hơn tất cả các thứ thuốc ở ngoại-quốc đem vào.

Vậy nên hút thuốc chưa vẫn hiệu CỎ, hiệu SCAFERLETI; thuốc đã vẫn hiệu CỎ, FAVORITES, ALLIÉS, v. v. cùng

những xi-gà hiệu MANDARIN, BOURBON, LORUS, và NARCISSE là những thuốc ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TY chế ra. Với thuốc ậy tức là giúp những người đồng-bang trồng thuốc, và chế thuốc ậy. Mà lại giữ được tiền bạc không mất ra ngoại quốc vậy.

TÔI KHÔNG ĐOI BỤNG!

Ấy là của (thường thiên hạ hàng ngày nói trong đó gần gũi bên mà đáng sợ thực đáng sợ đường lối-lực mạnh để hao tổn trong cơn đau bụng.)

Trong đó nóng nực

Nhà Chơ-tin khiến cho sự lực hơn thường thì chế chế những rượu như: chế ở bên ra giả dối (quả thật) và có nhiều khi tuy chế ra rồi làm sự chế kỹ trung một đôi khi thì lại, làm cho cũng có bên thì rượu ậy, là thường uống nó thì làm cho rượu ậy làm cho bên ngoài (to manuscrites) trong bao-bì rồi làm (làm cho mình thọ một ít lợi ích).

Vì sao vậy?

Trong một buổi cũng là khi ngồi bàn thì đáng sợ thì chẳng nên uống thứ rượu gì hết, có uống:

MỘT LY BÉ

QUINA GENTIANE

Là thứ rượu của cha thầy là uống (sau-Papier (Métropolit) đặt, nó ậy và nó cũng vậy, cũng như ở Đông-dương ta đây. Nhưng này làm bằng các loại thảo mộc như: rất có danh từ thảo là

QUINA và GENTIANE

là các thầy ta đây dùng để đường bột-ho mà làm ậy được (làm cho dễ uống, mà lại thanh thản, đến cho ai mà tuy kiến trúc cũng chẳng cần dùng.

Phải nói

Nhà MAZET

đường Paul Bismonty, số 10, Saigon

rồi hút thứ trà cốt, thật quả như lời tôi nói cũng sai.

Có bán trong các tiệm hàng-xén

Thơ khấn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chế.

Kính cùng qui ông dùng khăn đen rồi.

Tôi thiết rành nghề thơ khấn trên 18 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu này rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 8 lớp mà thớt. Song có thứ khăn bạch theo kiểu cúp tóc, qui ông muốn kết dính lại một lần bạch lên để xuống thì phải dùng nón vậy rất tiện, thì phải do (contour de tête) mấy tờ phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông

Nhân với bạn đồng-bang

Chúng tôi đồng vinh-hạnh mà hay tin rằng đồng-bang ta trong sáu tỉnh nay cũng đã đồng lòng đề-xướng tuyệt giao thương-mại với khách-trú mà vẫn hồi quyền lợi cho bản số. Các Châu-thành lớn nhỏ thầy đến chung vốn lập cuộc mua bán cùng nhau chẳng chịu đến tiệm khách-trú nữa; thật là một cơ-hội hạnh-phúc của dân-ộc ta vô cùng.

Ấy vậy tôi xin nhắc bạn đồng-bang ta trong mấy làng mạc chợ và chỗ nào có trường học nên đến nhà in *Imprimerie de l'Union* mà mua si các thứ giấy viết mực, đồ dùng về văn-phòng từ lưu nhưt hạng mà bán ra cho đồng-bang ta dùng, khỏi đến khách-trú mà mua mất. Văn nhả in *Union* là một nhà in rất lớn tại Saigon, và lại của người An-nam ta làm chủ, giá rẻ hơn các chế.

Đồng-bang ta hãy xem liêm của M. Bùi-quang-Nhò mà ngày nay đồ sộ tại hạt Bentre đó là sử đi trước hết cũng khởi ra mà bán đủ các thứ giấy viết mực và các thứ sổ, sách, thơ, tượng, truyện chữ quốc-ngữ mà nên. Hàng ngày nay là ngày của đồng-bang ta quyết giao với khách-trú, bình vực nhưt mà ăn thì lại càng dễ hơn ông Bùi-quang-Nhò khi mới sáng tạo.

Ấy vậy mấy tiệm Annam ta đây đang lo lập ra nên gởi thơ mà thương nghị với M. Nguyễn-vân-Cửu, Rue Catinat 155, 157 Saigon, giá rẻ hơn các chế là có ý giúp sức cho đồng-bang ta buôn bán mau thành vượng.

Kê các môn hàng tại nhà in:

Papier pot blanc,
Papier réglé,

ở đồng tôi làm rồi gởi lại tiền số phi tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhưt, bưng và nhiều Bombay 1 khăn 2\$50

Hạng nhì, bưng và nhiều Bombay 1 khăn 2.00

Còn nhà buôn bán muốn mua si có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho dễ bán.

Cúi xin qui ông hãy mua khăn của tôi làm thiết khéo và kỹ càng, chắc làm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BỨP
Thơ khấn đen
Fils de M. Hoài, Propriétaire
à Suối đôn Bình-nhâm (Lái-thiếu)

Cahier couronne,
Crayons ordinaires,
Crayons extra noirs,
Crayons couleurs,
Règles,
Boite de craie conique,
Papier couleur,
Papier parcheminé,
Cahiers d'écritures « Plament » N° 1.2.3.4.
Boîtes de plumes rondes N° 3.4.5,
Gomme pour écrire,
Gomme pour crayon... « Apis »,
Encre noire en courtaines,
Encre noire en litres, 1/2 litre et 1/4 litre.
Encre à tampon sans huile,
Enveloppes petit format,
Papier à lettre réglé,
Porte-plumes,
Papier buvard,
Encre violette en poudre,
Petits carnets,
Registre pot réglé 2 mains,
Registre pot réglé 3 mains,
Couleur « Iris » pour écolier,
Cartable,
Chicoche pour écrire sans rabat,
Ardoises encadrées 21 x 31,
Crayons d'ardoises,
Cahiers de notes
Enveloppes pour cartes de visite format 55 x 75
« format 48 »,
Cahiers cartonnés réglé quadrillé,
Cahiers d'écriture « Godchaux N° 1. 2. 3. 4. 5.
Gomme arabique,
Ficelle, pelote de 50 grs,
Epings, boîte de 100 grs,
Encre bleue black « Stephens » 1/8 de litre
« 1/4 «
« 1/3 «
« le litre,
Encre communicative violette 1/4 de litre
« 1/2 «
« le litre,
Copie de lettre,
Plumes métalliques.

THƯƠNG TRƯỜNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỨ CÂY	BÈ HOÀNH VÀ TRƯỜNG		GIÁ THƯƠNG TRƯỜNG	
	CÂY CỬA CHƯỜNG	CỔ SỨC	GIÁ CÂY CHƯỜNG	GIÁ CỔ SỨC KHÔNG
Cây để làm bàn, ghế, cất nhà v. v.	Sao 033 x 033 Cẩm-xe Đầu thông Trúc	0=45 0 45 0 45	25 00 32 00	25 00 18 00
LOẠI CÂY TRÂM	BÈ TRƯỜNG	BÈ HOÀNH	TỜ 100	GIÁ
Cây công	1=50	Tờ 0=10 đến 0=12	100	53
"	2 00	"	100	7
"	2 50	"	100	9
"	3 00	Chở tới bến Saigon 18\$	100	11
"	3 50	"	100	14
"	4 00	"	100	18
"	5 00	"	100	25

SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Đông - dương, Yên - hảo Công - ty)

Tư - bản : 8.000.000 fr.

[Sở] chính Công-ty tại **PARIS**

Sở Cai-trị và nhà công-xưởng tại **HANOI**

Trại trồng thuốc lá tại **KIM-XUYÊN và VĂN-KHÉ**

THUỐC CHU'A VẤN VÀ THUỐC VẤN RỜI

[HIỆU]

« COQ » (Con Gà)

Vị ngon - Giá rẻ - Nên hút

[VA THƯ] THUỐC LÁ VẤN RỜI HIỆU

PAGODE (Cái chùa)

Cách làm mau té tiền

Viết thư cho hãng Annam, Hào-vinh Công-ty, 146 bis Rue Lefebvre biểu gởi contre-remboursement (cách tiền trao của lãnh nơi nhà dấy thép một hộp một trăm ve dầu Essence de menthe, hiệu Lô-tiên, tốt nhất trong cõi Đông-dương, giá là mười lăm đồng (15\$00) mà thôi. Về bán lẻ lại cho trong vòng quen lớn một ve hai cật (0g20) — mỗi ve lời 5 su, một trăm ve lời 5 đồng bạc, mười hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc!

Viết thư đi, đừng bỏ qua dịp làm té tiền, ừng lằm. Ban đầu lời ít sau lời nhiều, bán buôn quen thói, làm giàu chẳng bao lâu!

Cho không! Hãy coi cho kỹ. — Kể từ ngày nay một trăm người nào gởi thư đến mà mua dầu trước, hãng Annam Hào-vinh Công-ty sẽ vui lòng gởi cho không một kilo xà-bông giặt thật, hiệu ngựa một sừng. (La Licorne), tốt nhất trong cõi Đông-dương hay là một ve dầu thơm Essence pour Lotion : Eau-de Cologne, Quinine, foin coupé để làm đủ một lít các thứ dầu thơm ấy, tùy thích ai muốn thứ nào cũng được!

Hãy viết thư mau đi, đừng bỏ mất cơ hội làm té tiền ừng lằm.

Hãng Annam, Hào-vinh & Co.
146 bis Rue Lefebvre Saigon,
Kính đốn.

XA-BÔNG MAT-XAY

Từ hãng xe đạp Xà-bông không một bánh trong thành phố mà giá rẻ hơn

HIỆU con chim Áo-Đ

HAO-VINH Công-ty

(Hào-vinh Annam)
146 bis, Rue Lefebvre, Saigon
ASSURÉS EXCLUSIFS

LA PIE

"NAM PHONG"

MỠI THÁNG NGUẤT BÀN MỘT KÝ

Gia

Iron nam	4\$00
Sen tháng	2 \$00
Mỗi số	9 \$40

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐAM THIẾT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

của ông lương-y GUILLÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đường của quan lương-y GUILLÉ lấy làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TÌ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MINH, RẾT VỠ ĐÀ, hoặc CHÓI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HỘ ĐAI BỊNH CÚM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có TRÙNG LẠI TRONG BỤNG

Ấy là một thứ THUỐC XỔ RỄ TIỀN và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIỆT Những bệnh gốc bởi ĐAM hay là MẶT PHÁT RA thì uống nó hay lắm.

Bất kỳ thuốc trị đăm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÒ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

nửa cũng rút trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillé.

Chính chủ trữ thuốc này là nhà PAUL GAGE FILS, nhất hạng bác chế y danh, đường GREENLLE ST GESMAIN môn bài số 9 ở tại đô thành PARIS

VÀ TRONG CÁC ĐƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

KHOAN CHẤT THỎY

(Phước chất thiên nhiên)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỂN

VICHY CELESTINS

Chứa khoáng chất thiên nhiên tinh khiết nhất trong nước khoáng thiên nhiên

VICHY GRANDE-GRIFFE trị bệnh đau đầu, đau mắt, đau răng và bệnh da.

VICHY HOPITAL trị bệnh thương hàn, trường tràng, thị lực suy giảm, tiêu hóa kém, đau khớp và bệnh da.

VICHY-ÉTAT BẢO TẾ

PHARMACIE VICHY-ÉTAT là một cơ sở nghiên cứu và sản xuất thuốc - Chứa hợp và có vẻ.

PASTILLES VICHY-ÉTAT một loại thuốc viên uống chống 2, 3 bệnh tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để chữa bệnh đau nước tiểu

CÓ MỘT MINH NHÀ SẢN SỬU GIOUTER

TRAY MẬP CHO NHÀ ĐÓC SỮNG VÀ NHÀ ĐÓC CHOCOLAT

MAI TRÁNH St-Étienne

M. THAU

MARS F. NICHEL, CAFFORT SUGGASCHER

KATEGORIE **CAFÉ**

CÓ BAN SỮNG

có thể và có thể. M.

THUỐC ĐAN, XE-MAY, CÔNG-MỘ

và các loại khác. M. đã chỉ lại giá rẻ

Lạc-Châu

N. F. NICHEL, CAFFORT Successeurs, 30 rue Grégoire. — 220000

Saigon — Imp. de l'Union
L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỎA

Certifié la Progea
bois mille exemplaires.
Saigon le 10 Mars 1920